

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

DKPL.WK.10.2.20.2020.JW(10)

RM-10-20-20

Pani Elżbieta WITEK

Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisanej w Neuhardenberg dnia 10 października 2018 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych i Minister Klimatu.

Z poważaniem,

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

**o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki
Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen
oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisanej
w Neuhardenberg dnia 10 października 2018 r.**

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisanej w Neuhardenberg dnia 10 października 2018 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel związania Umową

Ocena oddziaływania na środowisko, jak i strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, są jednymi z podstawowych instrumentów prawnych ochrony środowiska, będących wyrazem realizacji zasad prewencji i przezorności w procesie inwestycyjnym oraz planistycznym, z których wynika obowiązek oszacowania potencjalnych negatywnych skutków realizacji planowanych działań o charakterze inwestycyjnym i strategicznym dla środowiska, a następnie konieczność zastosowania rozwiązań skutecznie zapobiegających oraz minimalizujących te oddziaływania.

Procedurę oceny oddziaływania na środowisko, zwaną dalej: „*ooś*”, przeprowadza się dla każdego planowanego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, które jest zamierzeniem budowlanym lub jakkolwiek inną ingerencją w środowisko polegającą na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, w tym również na wydobywaniu kopalin.

Z kolei strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, zwana dalej: „*sooś*”, jest instrumentem służącym integracji aspektów środowiskowych z aspektami ekonomicznymi i społecznymi rozpatrywanymi na etapie opracowywania projektów dokumentów strategicznych, zarówno o charakterze planistycznym, jak i branżowym oraz innych dokumentów strategicznych, których realizacja może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynikają z jego ochrony. W trakcie tej procedury określa się, analizuje oraz ocenia przewidywane znaczące oddziaływania skutków realizacji danego dokumentu strategicznego na poszczególne elementy środowiska oraz na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi. Dlatego też procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest istotnym instrumentem zapewniającym zrównoważony rozwój w ramach planowania i programowania rozwoju na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Zarówno w przypadku *ooś*, jak i *sooś*, integralnym elementem postępowania jest ocena w kontekście transgranicznym, jeżeli zachodzą przesłanki do jej przeprowadzenia. Postępowanie w sprawie *ooś* i *sooś* prowadzone w kontekście transgranicznym uwzględnia współpracę międzynarodową w zakresie działań mających na celu

zapobieganie, redukcję i kontrolowanie znaczącego szkodliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko wynikającego z planowanej działalności oraz realizacji danego dokumentu strategicznego, w których jedna ze stron jest określana jako „Strona pochodzenia”, a druga – „Strona narażona”.

Aktami prawa międzynarodowego o charakterze wiążącym, które są poświęcone instrumentowi transgranicznych ocen oddziaływania na środowisko oraz mają zastosowanie wobec Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Federalnej Niemiec, są:

- 1) Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 r. poz. 1110), zwana dalej: „*Konwencją z Espoo*” (weszła w życie dnia 10 września 1997 r.);
- 2) Protokół w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzony w Kijowie dnia 21 maja 2003 r. (Dz. U. z 2011 r. poz. 1074), zwany dalej: „*Protokołem Strategicznym*” (wszedł w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej dnia 19 września 2011 r.);
- 3) Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o realizacji Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym z dnia 25 lutego 1991 r., podpisana dnia 11 kwietnia 2006 r. w Neuhardenberg (Dz. U. z 2007 r. poz. 1709), zwana dalej: „*Umową z 2006 r.*” (weszła w życie dnia 6 lipca 2007 r.);
- 4) Pierwsza poprawka do *Konwencji z Espoo*, sporządzona w Sofii dnia 27 lutego 2001 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2209) (weszła w życie dnia 26 sierpnia 2014 r.);
- 5) Druga poprawka do *Konwencji z Espoo*, sporządzona w Cavtat dnia 4 czerwca 2004 r. (Dz. U. z 2018 r. poz.171) (weszła w życie dnia 23 października 2017 r.).

Dla zobrazowania całości stosunków traktatowych Polski w zakresie transgranicznych ocen oddziaływania na środowisko należy zauważyć, że Polska zawarła również umowę dwustronną dotyczącą transgranicznych ocen oddziaływania na środowisko z Republiką Litewską, tj.: Umowę między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o realizacji Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisaną w Warszawie dnia 27 maja 2004 r. (M. P. z 2005 r. poz. 238), która weszła w życie dnia 27 maja 2004 r.

Wymóg prowadzenia ocen w kontekście transgranicznym w ramach *ooś* i *sooś* regulują też przepisy unijne:

- 1) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE. L 26 z 28.1.2012, str. 1, z późn. zm.), zwana dalej: „*dyrektywą 2011/92/UE*”;
- 2) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. WE L 197 z 21.07.2001, str. 30 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157), zwana dalej: „*dyrektywą 2001/42/WE*”.

Umowa z 2006 r. została opracowana na podstawie przepisów *Konwencji z Espoo* i *Protokołu Strategicznego*.

Konwencja z Espoo i *Protokół Strategiczny* stwarzają międzynarodowe ramy prawne dla procedury oceny oddziaływania na środowisko oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w przypadkach gdy planowana działalność lub projektowany dokument o charakterze strategicznym realizowane na terenie znajdującym się pod jurysdykcją jednej Strony, tj. na obszarze państwa Strony pochodzenia, swoim zasięgiem oddziaływania obejmują teren podlegający jurysdykcji innej Strony, czyli obszar państwa Strony narażonej, mogąc tym samym powodować znaczące negatywne skutki dla środowiska. Jednocześnie *Konwencja z Espoo* i *Protokół Strategiczny* nakładają na ich Strony obowiązek poszukiwania wszelkich możliwych do podjęcia środków w celu kontroli, zapobiegania bądź ograniczania znaczącego, szkodliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Ogólne postanowienia *Konwencji z Espoo* i *Protokołu Strategicznego* mogą znaleźć swoje rozszerzenie i odzwierciedlenie w umowach dwustronnych. Celem zawierania umów bilateralnych dotyczących realizacji *Konwencji z Espoo* i *Protokołu Strategicznego* jest wypracowanie oraz ujednoczenie ram współpracy w zakresie ocen oddziaływania na środowisko oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym między dwoma Umawiającymi się Stronami. Ponadto zawieranie tego rodzaju umów przyczynia się do wzrostu efektywności zastosowania *Konwencji z Espoo* w przypadku planowanych działalności mogących oddziaływać na terytorium podlegające jurysdykcji innej Strony, jak również zastosowania *Protokołu*

Strategicznego w odniesieniu do opracowywanych dokumentów strategicznych o charakterze planistycznym i branżowym, których skutki realizacji mogą ujawnić się na terytorium pod jurysdykcją drugiego państwa.

Zgodnie z artykułem 8 *Konwencji z Espoo*: „w celu wprowadzenia w życie zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji oraz z wszelkich jej protokołów, których są Stronami, Strony mogą dalej stosować istniejące lub zawierać nowe umowy dwustronne, wielostronne lub inne porozumienia. Umowy takie lub inne porozumienia mogą opierać się na elementach wymienionych w załączniku VI.”.

Jak stanowi załącznik VI do *Konwencji z Espoo* umowy dwustronne i wielostronne lub inne porozumienia mogą zawierać:

- 1) dodatkowe wymagania dotyczące wprowadzenia w życie niniejszej konwencji, uwzględniające szczególne warunki danego obszaru;
- 2) rozwiązania instytucjonalne, administracyjne i inne tworzone na zasadzie wzajemności i równowagi;
- 3) środki harmonizujące politykę i sposoby ochrony środowiska w celu osiągnięcia największego możliwego zbliżenia norm i metod odnoszących się do wprowadzenia w życie ocen oddziaływania na środowisko;
- 4) opracowanie, ulepszanie i/lub wzajemne dostosowywanie metod rozpoznawania, mierzenia, przewidywania i oszacowywania oddziaływań, jak też metod analizy porealizacyjnej;
- 5) opracowanie i/lub ulepszenie metod i programów zbierania, analizowania, przechowywania i rozpowszechniania w odpowiednim czasie porównywalnych danych odnoszących się do jakości środowiska w celu zapewnienia danych wejściowych do oceny oddziaływania na środowisko;
- 6) ulepszenie progowych poziomów transgranicznego oddziaływania i lepiej sprecyzowanych kryteriów określania jego znaczenia, odnoszących się do lokalizacji, rodzaju lub rozmiaru planowanych rodzajów działalności, do których zgodnie z postanowieniami *Konwencji z Espoo* będą stosowane oceny oddziaływania na środowisko, jak też ustanowienie obciążeń krytycznych dla zanieczyszczeń transgranicznych;

- 7) podejmowanie, jeśli to właściwe, wspólnej oceny oddziaływania na środowisko, opracowanie wspólnych programów monitoringu, wzajemna kalibracja urzędów monitorujących i harmonizacja metodologii, aby zapewnić porównywalność otrzymywanych danych i informacji.

Rzeczpospolita Polska oraz Republika Federalna Niemiec, mając na względzie wieloletnią współpracę dwustronną w zakresie ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, doświadczenie w stosowaniu *Umowy z 2006 r.* oraz czerpiąc obustronne korzyści wynikające z wymiany informacji i doświadczenia w ramach tej współpracy, zauważyły konieczność kompleksowego uregulowania problematyki ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym w jednym akcie prawnym. W tym celu strony uznały, że najlepszą metodą będzie wynegocjowanie nowej umowy międzynarodowej w tym zakresie i uchylene *Umowy z 2006 r.*

2. Różnice między dotychczasowym i nowym stanem prawnym

2.1. Obowiązujący stan prawny w Rzeczypospolitej Polskiej

Ramy prawne dla postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec zostały uregulowane w *Umowie z 2006 r.*, która weszła w życie dnia 6 lipca 2007 r. Przepisy tej umowy wynikają bezpośrednio z *Konwencji z Espoo* oraz są zgodne z *dyrektywą 2011/92/UE*.

Umowa z 2006 r. ma zastosowanie do każdej planowanej działalności, która może spowodować znaczące szkodliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony i dla której przeprowadza się zgodnie z przepisami prawnymi obowiązującymi w państwie Strony pochodzenia postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządza się dokumentację oceny oddziaływania na środowisko planowanej działalności. *Umowa z 2006 r.* reguluje sposób przebiegu poszczególnych etapów postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w tym w szczególności: zakres stosowania, powiadamianie, dokumentację oceny oddziaływania na środowisko, udział opinii publicznej, stanowiska organów, wymianę informacji, konsultacje przed wydaniem decyzji, a następnie jej przekazanie, analizę

porealizacyjną, dotrzymanie terminów, tłumaczenia, właściwe organy, jak również rozstrzygnięcie spraw spornych.

Obowiązujące przepisy krajowe dotyczące ocen oddziaływania na środowisko stanowią transpozycję *dyrektywy 2011/92/UE* oraz *dyrektywy 2001/42/WE* i zostały implementowane do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 284), zwaną dalej: „*ustawą oos*”, oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71), zwanym dalej: „*rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć*”.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym jest uregulowane w dziale VI (art. 104–120) *ustawy oos*, gdzie wymieniono następujące rodzaje postępowań:

- 1) postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku przedsięwzięć (rozdział 2);
- 2) postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów (rozdział 3);
- 3) postępowanie w przypadku oddziaływania pochodzącego z zagranicy (rozdział 4).

Natomiast *rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć* dokonuje specyfikacji planowanych przedsięwzięć na podlegające obowiązkowej ocenie oddziaływania na środowisko i na przedsięwzięcia, co do których obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może wynikać w ramach kwalifikacji dokonywanej przez właściwy organ. Rozporządzenie to transponuje załącznik I i II *dyrektywy 2011/92/UE* oraz jest w pełni zgodne z załącznikiem I do *Konwencji z Espoo*.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 104 ust. 1 *ustawy oos* postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (gdzie Rzeczpospolita Polska występuje jako Strona pochodzenia) na skutek:

- 1) realizacji planowanych przedsięwzięć objętych:
 - decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach,
 - decyzjami, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1, 10, 14 i 18 *ustawy ooś*, jeżeli w ramach postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- 2) realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, o których mowa w art. 46 lub 47 *ustawy ooś*.

Ponadto, zgodnie z art. 104 ust. 2 *ustawy ooś*, postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się również na wniosek innego państwa, na którego terytorium może oddziaływać przedsięwzięcie albo realizacja projektu dokumentu, o którym mowa w art. 46 i 47 *ustawy ooś*.

W przypadku gdy możliwe oddziaływanie pochodzące spoza granic Rzeczypospolitej Polskiej mogłoby ujawnić się na jej terytorium (gdzie Rzeczpospolita Polska występuje jako Strona narażona), postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się zgodnie z art. 105 *ustawy ooś* oraz przepisami zawartymi w rozdziale 4 działu VI *ustawy ooś*.

2.2. Stan prawny określony w Umowie

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisana w Neuhardenberg dnia 10 października 2018 r., zwana dalej także: „*Umową*”, została przygotowana w oparciu o postanowienia obowiązującej *Umowy z 2006 r., Konwencji z Espoo i Protokół Strategiczny* oraz tworzy ramy prawne dla dwóch rodzajów postępowań:

- 1) postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (*ooś*) w kontekście transgranicznym dla planowanych działalności mogących oddziaływać na obszar podlegający jurysdykcji drugiej Umawiającej się Strony;

- 2) postępowań w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (*sooś*) w kontekście transgranicznym dla projektów dokumentów, których skutki realizacji mogłyby ujawnić się na obszarze podlegającym drugiej Umawiającej się Stronie.

W obu przypadkach (*ooś* i *sooś*) podpisana *Umowa* opisuje poszczególne etapy postępowania i precyzuje kwestie organizacyjne usprawniające przeprowadzenie tej procedury związane m.in. z: zakresem stosowania, powiadamianiem, dokumentacją *ooś* i *sooś* oraz terminem przekazywania stanowisk, uwag i zastrzeżeń, udziałem społeczeństwa, stanowiskami organów, wymianą informacji, konsultacjami przed wydaniem decyzji oraz przyjęciem planu lub programu, przekazaniem decyzji oraz przyjętego planu lub programu, analizą porealizacyjną oraz monitoringiem, dotrzymywaniem terminów, tłumaczeniami, komunikacją elektroniczną, właściwymi organami oraz rozstrzygnięciem spraw spornych.

Należy podkreślić, że *Umowa* w zakresie ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym powtarza większość regulacji wynikających z *Umowy z 2006 r.*, przy czym przewiduje wprowadzenie w szczególności następujących zmian w odniesieniu do planowanych przedsięwzięć:

- 1) aktualizacja właściwych organów administracji publicznej Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko;
- 2) wprowadzenie regulacji umożliwiającej porozumiewanie się obu Umawiających się Stron co do możliwości przeprowadzenia wspólnej oceny oddziaływania na środowisko, w przypadku przedsięwzięć planowanych do realizacji na obszarach podlegających jurysdykcji państw obu Umawiających się Stron;
- 3) umożliwienie Stronie narażonej udziału w postępowaniu transgranicznym w sprawie oceny oddziaływania na środowisko już na etapie określania zakresu dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko, tj. na etapie scopingu.

2.3. Różnice między stanem prawnym obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej a regulacjami wynikającymi z podpisanej Umowy

Z chwilą wejścia w życie *Umowy* utraci moc *Umowa z 2006 r.* Wejście w życie *Umowy* nie będzie wymagało podjęcia prac legislacyjnych w celu wprowadzenia zmian w prawie krajowym.

3. Przewidywane skutki związane z wejściem w życie Umowy

Skutki społeczne – wejście w życie *Umowy* spowoduje wzmocnienie udziału społeczeństwa Strony narażonej w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym. Udział ten będzie odbywał się na takich samych prawach, jakie przysługują społeczeństwu państwa Strony pochodzenia.

Skutki gospodarcze – nie przewiduje się żadnych dodatkowych skutków o tym charakterze. Niemniej jednak należy mieć na uwadze pośredni wpływ wejścia w życie podpisanej *Umowy* na rozwój gospodarczy poprzez usprawnienie postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym prowadzonych z Republiką Federalną Niemiec. Usprawnienie tej procedury może skutkować przyspieszeniem, a w efekcie skróceniem procesu inwestycyjnego przez wyeliminowanie wątpliwości i niejasności na jak najwcześniejszym etapie. Ponadto *Umowa* może usprawnić opracowywanie oraz przyjmowanie dokumentów strategicznych wyznaczających m.in. kierunki rozwoju gospodarczego, których skutki realizacji mogłyby oddziaływać na obszar podlegający jurysdykcji państwa drugiej Umawiającej się Strony.

Skutki finansowe – *Umowa* nie wywoła żadnych dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa m.in. ze względu na fakt, iż jej wejście w życie nie spowoduje konieczności zmiany prawa krajowego, jak również nie nałoży na Rzeczpospolitą Polską dodatkowych zobowiązań finansowych wynikających np. z konieczności opłacania składek członkowskich. Wejście w życie *Umowy* dodatkowo ograniczy konieczność tłumaczenia przez Rzeczpospolitą Polską dokumentacji *sooś* i wszelkich pism urzędowych w przypadku postępowań w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w których Stroną pochodzenia będzie Republika Federalna Niemiec. Obowiązek tłumaczenia dokumentacji *sooś* – w przypadku gdy stroną pochodzenia jest Rzeczpospolita Polska – wynika z ustawy *ooś*. Wobec braku analogicznego obowiązku w przepisach krajowych strony niemieckiej, gdy stroną pochodzenia była Republika Federalna Niemiec, strona polska sama tłumaczyła przekazaną dokumentację *sooś*. Postanowienia *Umowy* ograniczą koszty tłumaczenia po stronie polskiej w stosunku do stanu prawnego obowiązującego obecnie.

Skutki polityczne – nie przewiduje się skutków o tym charakterze.

Skutki prawne – wejście w życie *Umowy* będzie skutkowało utratą mocy obowiązującej *Umowy z 2006 r.* Podpisana *Umowa* jest w pełni zgodna z polskim prawem, w związku z czym nie będzie konieczności podejmowania prac legislacyjnych zmierzających do zmiany prawa krajowego w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym. *Umowa* jest również zgodna z Umową między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska, podpisanej w Schwerinie dnia 7 kwietnia 1994 r.

4. Wyjaśnienie wyboru trybu związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

Proponuje się, aby związanie Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniami *Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisanej w Neuhausen am Neuhardenberg dnia 10 października 2018 r.*, nastąpiło w drodze ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.), zwanej dalej: „*Konstytucją RP*”, oraz w związku z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 127).

Wybór trybu związania *Umową* wynika z analizy postanowień materialnych przedmiotowej *Umowy*, zwłaszcza pod kątem art. 89 *Konstytucji RP*. Jak stanowi art. 89 ust. 1 pkt 2 *Konstytucji RP* ratyfikacja przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowej wymaga uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie w zakresie, w jakim dotyczy praw i wolności obywatelskich. Z kolei art. 89 ust. 1 pkt 5 *Konstytucji RP* statuuje obowiązek ratyfikacji umowy międzynarodowej za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, jeżeli umowa ta dotyczy spraw uregulowanych w ustawie lub w których *Konstytucja* wymaga ustawy.

Dlatego też – pomimo tego, że wejście w życie *Umowy* nie spowoduje konieczności zmiany prawa krajowego – zasadne jest związanie się jej postanowieniami w trybie ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

Za dokonaniem wyboru trybu związania się przedmiotową *Umową* przemawia w szczególności art. 87 ust. 1 *Konstytucji RP*, zgodnie z którym tylko ratyfikowane umowy międzynarodowe są źródłami prawa powszechnie obowiązującego w Polsce oraz art. 91 ust. 2 *Konstytucji RP*, zgodnie z którym umowy ratyfikowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie mają pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową. Związanie się przez Rzeczpospolitą Polską *Umową* powinno nastąpić w drodze ratyfikacji, tj. w trybie zapewniającym, iż *Umowa* będzie źródłem prawa powszechnie obowiązującego w Polsce, ponieważ jej postanowienia będą miały zastosowanie do szerokiego kręgu odbiorców, tzn. zarówno osób fizycznych, osób prawnych, jak i organów administracji.

a) Podmioty prawa krajowego, których dotyczy *Umowa*, w tym zakres, w jakim dotyczy ona osób fizycznych i prawnych

Podmiotami prawa krajowego, których bezpośrednio dotyczą przepisy *Umowy*, są organy administracji publicznej, zarówno szczebla lokalnego, regionalnego, jak i centralnego.

W pierwszej kolejności postanowienia podpisanej *Umowy* dotyczą organów administracji publicznej właściwych do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących oddziaływać na obszar podlegający jurysdykcji Republiki Federalnej Niemiec, którymi zgodnie z art. 75 ust. 1 *ustawy ooś* są: Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, regionalny dyrektor ochrony środowiska, starosta, dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, wójt, burmistrz i prezydent miasta. Jednocześnie *Umowa* dotyczy każdego organu opracowującego projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 lub 47 *ustawy ooś*.

Przede wszystkim *Umowa* dotyczy Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, który jest organem centralnej administracji rządowej właściwym do spraw *Konwencji z Espoo*, jej dwóch Poprawek oraz *Protokołu Strategicznego*, jak również umów dwustronnych do niej sporządzanych.

Natomiast swoim zakresem *Umowa* dotyczy każdej osoby fizycznej i prawnej zamierzającej zrealizować planowaną działalność polegającą na zamierzeniu budowlanym lub innej ingerencji w środowisko, tj. przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystywania terenu, w tym również wydobywaniu kopalin, jeżeli oddziaływanie

tej działalności może zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar podlegający jurysdykcji Republiki Federalnej Niemiec.

b) Sposób, w jaki *Umowa* dotyczy spraw uregulowanych w prawie wewnętrznym

Postanowienia *Umowy* stanowią doprecyzowanie postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko opisanego w dziale VI *ustawy o oś*, zarówno w przypadku, gdy oddziaływanie to pochodzi z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również z terytorium Republiki Federalnej Niemiec, na skutek realizacji planowanych przedsięwzięć lub wdrażania projektów dokumentów strategicznych.

c) Środki prawne, jakie powinny zostać przyjęte w celu wykonania *Umowy*

Wykonywanie podpisanej *Umowy* nie wymaga przyjęcia żadnych dodatkowych aktów prawnych. *Umowa*, z chwilą wejścia w życie, zastąpi dotychczas obowiązującą *Umowę z 2006 r.*, która utraci moc.

Umowa
między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Republiki Federalnej Niemiec
w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen
oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Federalnej Niemiec, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

świadome rosnącego znaczenia transgranicznej współpracy przy zapobieganiu, zmniejszaniu i monitorowaniu potencjalnego znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, przede wszystkim planowanych działalności oraz planów i programów,

uwzględniając Umowę między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska z dnia 7 kwietnia 1994 roku, zwaną dalej „Umową z 1994 roku”, oraz jej postanowienia w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym,

zdecydowane z obopólną korzyścią stosować między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzoną w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku, zwaną dalej „Konwencją z Espoo”, oraz postanowienia dyrektywy 2011/92/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 grudnia 2011 roku w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko,

zdecydowane z obopólną korzyścią stosować między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec Protokół w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzony w Kijowie dnia 21 maja 2003 roku, zwany dalej „Protokołem strategicznym”, oraz postanowienia dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,

świadome, że konkretne regulacje i przejrzyste procedury ułatwią oraz przyspieszą przeprowadzanie ocen oddziaływania na środowisko oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec,

zamierzając zadbać o to, aby znaczące transgraniczne oddziaływanie na środowisko planowanych działalności oraz projektów planów i programów było rozpoznawane, opisywane i oceniane tak szybko i wnikliwie, jak to możliwe, przy udziale organów

i społeczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Federalnej Niemiec oraz o to, aby wyniki ocen oddziaływania na środowisko oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko były we właściwy sposób brane pod uwagę przy wydawaniu decyzji dotyczących planowanych działalności oraz przyjmowaniu planów i programów,

uwzględniając dotychczasowe doświadczenia związane z realizacją Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o realizacji Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym z dnia 25 lutego 1991 roku, podpisanej w Neuhardenberg dnia 11 kwietnia 2006 roku,

przy udziale niemieckich krajów związkowych Brandenburgii, Meklemburgii-Pomorza Przedniego i Wolnego Kraju Saksonii,

uzgodniły co następuje:

Rozdział 1 **Zakres stosowania**

Artykuł 1 **Oceny oddziaływania na środowisko planowanych działalności**

1. Niniejsza Umowa ma zastosowanie do każdej planowanej działalności, która może spowodować znaczące negatywne transgraniczne oddziaływanie na środowisko na obszarze podlegającym jurysdykcji państwa drugiej Umawiającej się Strony i dla której przeprowadza się zgodnie z przepisami krajowymi obowiązującymi w państwie Strony pochodzenia, ocenę oddziaływania na środowisko.
2. W odniesieniu do oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w ustępie 1, mają zastosowanie artykuły 1 do 7 Konwencji z Espoo oraz artykuły 3 do 10 i artykuły 19 do 26 niniejszej Umowy.
3. Jeżeli planowana działalność, o której mowa w ustępie 1, podlega również ocenie oddziaływania na gospodarkę wodną na wodach granicznych zgodnie z artykułem 6 ustęp 3 Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych, sporządzonej w Warszawie dnia 19 maja 1992 roku, zwanej dalej „Umową z dnia 19 maja 1992 roku”, to dla tej części oceny działalności, która dotyczy oddziaływania na środowisko, przeprowadza się tylko jedną ocenę oddziaływania na środowisko zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy. O prowadzonej dla takiej działalności ocenie oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym Strona pochodzenia informuje Polsko-Niemiecką

Komisję do Spraw Wód Granicznych utworzoną na podstawie artykułu 10 Umowy z dnia 19 maja 1992 roku.

4. Jeżeli o dopuszczalności planowanej działalności, o której mowa w ustępie 1, rozstrzyga się w ramach kilku postępowań lub etapów postępowań, niniejsza Umowa znajduje zastosowanie do wszystkich postępowań lub etapów postępowań, w których przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko.
5. Jeżeli planowana działalność, o której mowa w ustępie 1, ma być realizowana na obszarach podlegających jurysdykcji państw obu Umawiających się Stron, właściwe organy obu Umawiających się Stron porozumiewają się niezwłocznie co do tego, czy i w jakim zakresie ocena oddziaływania na środowisko dla całej działalności ma być przeprowadzona w całości lub w części przez jedną Umawiającą się Stronę lub wspólnie przez obie Umawiające się Strony.

Artykuł 2

Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko projektów planów i programów

1. Niniejsza Umowa ma zastosowanie do każdego planu i programu, którego realizacja może spowodować znaczące transgraniczne oddziaływanie na środowisko na obszarze podlegającym jurysdykcji państwa drugiej Umawiającej się Strony i dla którego, zgodnie z przepisami krajowymi obowiązującymi w państwie Strony pochodzenia, przeprowadza się strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.
2. W odniesieniu do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w ustępie 1, mają zastosowanie artykuły 2 do 12 Protokołu strategicznego oraz artykuły 11 do 26 niniejszej Umowy.
3. W przypadku gdy projekt planu, o którym mowa w ustępie 1, podlega również artykułowi 6 ustęp 1 Umowy z dnia 19 maja 1992 roku, to Strona pochodzenia informuje Polsko-Niemiecką Komisję do Spraw Wód Granicznych, utworzoną na podstawie artykułu 10 Umowy z dnia 19 maja 1992 roku, że przeprowadza strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.
4. Jeżeli dla projektu planu lub programu, o którym mowa w ustępie 1, przeprowadzana jest strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym i jednocześnie plan ten lub program dotyczy zakresu zadań Polsko-Niemieckiego Komitetu do spraw Gospodarki Przestrzennej działającego w ramach Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej do spraw Współpracy Regionalnej i Przygranicznej, utworzonej na mocy noty dyplomatycznej z dnia 17 czerwca 1991 roku, to Komitet ten o przeprowadzeniu strategicznej oceny

oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym zostanie poinformowany przez Stronę pochodzenia.

5. Jeżeli plan lub program, o którym mowa w ustępie 1, ma być realizowany na obszarach podlegających jurysdykcji państw obu Umawiających się Stron, właściwe organy obu Umawiających się Stron porozumiewają się niezwłocznie co do tego, czy i w jakim zakresie strategiczna ocena oddziaływania na środowisko dla całego projektu planu lub programu ma być przeprowadzona w całości lub w części przez jedną Umawiającą się Stronę lub wspólnie przez obie Umawiające się Strony.

Rozdział 2

Tryb postępowania w odniesieniu do oceny oddziaływania na środowisko planowanych działalności

Artykuł 3 Powiadamianie

1. Umawiające się Strony będą powiadamiały się tak szybko, jak to możliwe o wszystkich planowanych działalnościach określonych w artykule 1 ustęp 1 niniejszej Umowy. Wraz z powiadomieniem przekazane zostaną dane zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Konwencji z Espoo, łącznie z informacją o rodzaju, przebiegu i stanie postępowania, w ramach którego przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko.
2. Jeżeli Strona pochodzenia przeprowadza postępowanie w sprawie ustalenia treści i zakresu dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko (scoping), Strona narażona zgodnie z ustępem 1 powinna zostać powiadomiona o planowanej działalności i powinny zostać jej przekazane odpowiednie dane dotyczące planowanej działalności i do przeprowadzenia tego postępowania. Strona narażona ma możliwość zajęcia stanowiska w sprawie ustalenia treści i zakresu dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko najpóźniej w terminie 30 dni od dnia złożenia deklaracji uczestnictwa w ocenie oddziaływania na środowisko.
3. Powiadomienie, o którym mowa w ustępie 1, będzie przekazywane w następujący sposób:
 - 1) jeżeli Stroną pochodzenia jest Republika Federalna Niemiec, powiadomienie przekazuje organ właściwy do oceny oddziaływania na środowisko kraju związkowego, na obszarze pod którego jurysdykcją ma być realizowana planowana działalność, centralnemu organowi administracji rządowej Rzeczypospolitej Polskiej właściwemu do spraw ocen oddziaływania na środowisko. Jeżeli organem właściwym do oceny oddziaływania

na środowisko jest organ federalny, to ten organ przekazuje to powiadomienie. Ponadto właściwy niemiecki organ informuje równocześnie federalne ministerstwo właściwe do spraw ochrony środowiska i ministerstwo właściwe do spraw ochrony środowiska odnośnego kraju związkowego o treści przekazanego powiadomienia;

- 2) jeżeli Stroną pochodzenia jest Rzeczpospolita Polska, centralny organ administracji rządowej właściwy do spraw ocen oddziaływania na środowisko przekazuje równocześnie powiadomienie:
 - a) ministerstwu właściwemu do spraw ochrony środowiska kraju związkowego Republiki Federalnej Niemiec, na obszarze pod którego jurysdykcją planowana działalność może spowodować znaczące negatywne transgraniczne oddziaływanie na środowisko, oraz
 - b) federalnemu ministerstwu właściwemu do spraw ochrony środowiska Republiki Federalnej Niemiec.
4. Strona narażona potwierdzi niezwłocznie Stronie pochodzenia otrzymanie powiadomienia zgodnie z ustępem 1 i zadeklaruje niezwłocznie, najpóźniej jednak w terminie 30 dni od dnia otrzymania tego powiadomienia, czy zamierza uczestniczyć w ocenie oddziaływania na środowisko. Jeżeli Strona narażona zamierza uczestniczyć w tej ocenie, poinformuje jednocześnie Stronę pochodzenia, które organy Strony narażonej będą właściwe w sprawach:
 - 1) otrzymania dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w artykule 4,
 - 2) udziału w ocenie oddziaływania na środowisko,
 - 3) udziału w konsultacjach, o których mowa w artykule 8,
 - 4) otrzymania decyzji, o której mowa w artykule 9.
5. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron uważa, że środowisko na obszarze podlegającym jurysdykcji jej państwa będzie narażone na znaczące negatywne transgraniczne oddziaływanie planowanej działalności, o której mowa w artykule 1 ustęp 1, i nie została powiadomiona zgodnie z ustępem 1, to Strona pochodzenia przekaże na wniosek Strony narażonej dane wymienione w ustępie 1. Po otrzymaniu tych danych Strona narażona postępuje zgodnie z ustępem 4.
6. Jeżeli Strona narażona zadeklaruje, że weźmie udział w ocenie oddziaływania na środowisko, to Strona pochodzenia przekaże Stronie narażonej dane zgodnie z artykułem 3 ustęp 5 Konwencji z Espoo, o ile nie miało to już miejsca, zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu. Strona pochodzenia poinformuje Stronę narażoną w momencie powiadomienia, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, lub najpóźniej w momencie przekazania dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko, które organy będą uczestniczyły w ocenie oddziaływania na środowisko.

7. Wzory powiadomienia, potwierdzenia odbioru powiadomienia i deklaracji uczestnictwa określone są w załącznikach nr 1 do 3 stanowiących integralną część niniejszej Umowy.

Artykuł 4

Dokumentacja oceny oddziaływania na środowisko oraz termin przekazywania stanowisk, uwag i zastrzeżeń

1. Po zadeklarowaniu przez Stronę narażoną uczestnictwa w ocenie oddziaływania na środowisko Strona pochodzenia jest obowiązana do przekazania Stronie narażonej co najmniej jednego egzemplarza dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko, sporządzonej zgodnie z artykułem 4 ustęp 1 Konwencji z Espoo, niezwłocznie po jej sporządzeniu.
2. Strona pochodzenia równocześnie z przekazaniem dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko wyznaczy Stronie narażonej stosowny termin, w którym mogą być przekazywane stanowiska organów oraz uwagi i zastrzeżenia społeczeństwa Strony narażonej. Przy określaniu terminu Strona pochodzenia uwzględni w ramach jej przepisów krajowych rodzaj planowanej działalności, rodzaj i zakres potencjalnego znaczącego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko na obszar podlegający jurysdykcji państwa Strony narażonej, a także konieczność możliwie szybkiego zakończenia oceny oddziaływania na środowisko. Termin poza szczególnymi przypadkami nie powinien przekraczać 3 miesięcy.
3. Wzór przekazania dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko i wyznaczenia terminu określony jest w załączniku nr 4 stanowiącym integralną część niniejszej Umowy.

Artykuł 5

Udział społeczeństwa

1. Umawiające się Strony zapewnią możliwość udziału społeczeństwa w ocenie oddziaływania na środowisko planowanej działalności, o której mowa w artykule 1 ustęp 1, na zasadach zgodnych z ich przepisami krajowymi. Społeczeństwo Strony narażonej będzie miało możliwość wyrażenia swoich uwag i zastrzeżeń przez taki okres, jaki jest przewidziany dla społeczeństwa Strony pochodzenia. O ocenie tej społeczeństwo Strony narażonej zostanie poinformowane przez właściwy organ Strony narażonej przez podanie do publicznej wiadomości informacji o wszczęciu postępowania i wyłożeniu dokumentacji, o której mowa w artykule 4 ustęp 1, wraz z poinformowaniem o warunkach składania uwag i zastrzeżeń, jak również o warunkach zaskarżania decyzji. Właściwy organ

Strony pochodzenia zostanie zawiadomiony o terminie wyłożenia dokumentacji do wglądu społeczeństwa Strony narażonej.

2. Społeczeństwo Strony narażonej ma możliwość przekazania swoich uwag i zastrzeżeń bezpośrednio do organu Strony pochodzenia właściwego do wydania decyzji dotyczącej planowanej działalności.
3. Jeżeli Strona pochodzenia zgodnie z jej przepisami krajowymi przeprowadza rozprawę administracyjną dla społeczeństwa w ramach oceny oddziaływania na środowisko, to powiadamia z odpowiednim wyprzedzeniem Stronę narażoną o terminie i miejscu jej przeprowadzenia. Właściwy organ Strony narażonej powiadamia swoje społeczeństwo o terminie i miejscu rozprawy administracyjnej organizowanej przez Stronę pochodzenia.

Artykuł 6 **Stanowiska organów**

1. Jeżeli Stroną narażoną jest Rzeczpospolita Polska, wówczas centralny organ administracji rządowej właściwy do spraw ocen oddziaływania na środowisko przekazuje równocześnie stanowiska dotyczące planowanej działalności:
 - 1) organowi właściwemu do oceny oddziaływania na środowisko, który przekazał powiadomienie, o którym mowa w artykule 3 ustęp 1,
 - 2) ministerstwu właściwemu do spraw ochrony środowiska odpowiedniego kraju związkowego Republiki Federalnej Niemiec,
 - 3) federalnemu ministerstwu właściwemu do spraw ochrony środowiska Republiki Federalnej Niemiec.
2. Jeżeli Stroną narażoną jest Republika Federalna Niemiec, wówczas niemieckie organy, których kompetencje w zakresie zadań dotyczących ochrony środowiska tego dotyczą, przekazują równocześnie swoje stanowiska dotyczące planowanej działalności:
 - 1) centralnemu organowi administracji rządowej Rzeczypospolitej Polskiej właściwemu do spraw ocen oddziaływania na środowisko,
 - 2) organowi właściwemu do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Artykuł 7 **Wymiana informacji**

W ramach oceny oddziaływania na środowisko planowanej działalności, o której mowa w artykule 1 ustęp 1, organ właściwy do wydania decyzji i inne organy Umawiających się Stron uczestniczące w tym postępowaniu mogą bezpośrednio wymieniać informacje dotyczące postępowania.

Artykuł 8

Konsultacje przed wydaniem decyzji

1. Strona narażona zawiadomi Stronę pochodzenia najpóźniej wraz z upływem terminu przeznaczonego na przekazanie stanowisk, o których mowa w artykule 4 ustęp 2 niniejszej Umowy, czy jest zainteresowana konsultacjami w formie spotkania, o których jest mowa w artykule 5 Konwencji z Espoo.
2. Jeżeli Strona narażona zgłosi zainteresowanie takimi konsultacjami, to:
 - 1) Umawiające się Strony, po zaproponowaniu przez Stronę pochodzenia terminów konsultacji, niezwłocznie ustalą stosowne ramy czasowe, w tym terminy oraz miejsca konsultacji, z uwzględnieniem zasad zawartych w artykule 4 ustęp 2,
 - 2) Strona pochodzenia poinformuje ponadto Stronę narażoną, które organy są właściwe do przeprowadzenia konsultacji,
 - 3) Strona pochodzenia we właściwym czasie przed zakończeniem konsultacji poinformuje Stronę narażoną o tym, czy i jakie działania dotyczące redukcji lub eliminowania znaczącego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko mają być podjęte ze względu na stanowiska organów oraz uwagi i zastrzeżenia społeczeństwa Strony narażonej.
3. Decyzja dotycząca planowanej działalności nie może być wydana przed zakończeniem konsultacji, o ile konsultacje nie przekraczają ustalonych przez Umawiające się Strony ram czasowych. Uzgodnione uprzednio konsultacje nie odbędą się, jeżeli Strona narażona zrezygnuje z nich na piśmie, ponieważ wszystkie kwestie dotyczące znaczących negatywnych transgranicznych oddziaływań na środowisko planowanej działalności zostały wyjaśnione w drodze wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami obu Umawiających się Stron.
4. Umawiające się Strony mogą zapraszać do uczestnictwa w konsultacjach innych uczestników postępowania oraz ekspertów.

Artykuł 9

Przekazanie decyzji

1. Strona pochodzenia przekaże Stronie narażonej decyzję dotyczącą planowanej działalności, o której mowa w artykule 6 Konwencji z Espoo, niezwłocznie po jej doręczeniu wnioskodawcy planowanej działalności.
2. Strona narażona po otrzymaniu decyzji zapewni, aby została ona udostępniona zainteresowanym organom i społeczeństwu na obszarze podlegającym jurysdykcji jej państwa.

Artykuł 10

Analiza porealizacyjna

Umawiające się Strony mogą za porozumieniem ustalić, czy i jeżeli tak, to w jakim zakresie należy przeprowadzić analizę porealizacyjną, zgodnie z artykułem 7 Konwencji z Espoo, o ile decyzja dotycząca planowanej działalności lub przepisy krajowe przewidują możliwość przeprowadzenia analizy porealizacyjnej.

Rozdział 3

Tryb postępowania w odniesieniu do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów planów i programów

Artykuł 11

Powiadamianie

1. Umawiające się Strony będą powiadamiały się tak szybko, jak to możliwe o wszystkich projektach planów i programów określonych w artykule 2 ustęp 1 niniejszej Umowy. Powiadomienie ma miejsce po sporządzeniu projektu planu lub programu oraz prognozy oddziaływania na środowisko, o której mowa w artykule 7 Protokołu strategicznego. Wraz z powiadomieniem przekazywane są co najmniej po jednym egzemplarzu projektu planu lub programu i prognozy oddziaływania na środowisko oraz informacje o rodzaju, przebiegu i stanie postępowania w sprawie opracowania i przyjęcia planu lub programu.
2. Umawiające się strony mogą informować się o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu lub programu i o postępowaniu dotyczącym tego dokumentu, jeszcze przed powiadomieniem, o którym mowa w ustępie 1.
3. Powiadomienie, o którym mowa w ustępie 1, będzie przekazywane w następujący sposób:
 - 1) jeżeli Stroną pochodzenia jest Republika Federalna Niemiec, powiadomienie przekazuje organ właściwy do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko kraju związkowego, na obszarze pod którego jurysdykcją ma być realizowany plan lub program, centralnemu organowi administracji rządowej Rzeczypospolitej Polskiej właściwemu do spraw strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. Jeżeli organem właściwym do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest organ federalny, to ten organ przekazuje to powiadomienie. Ponadto właściwy niemiecki organ informuje równocześnie federalne ministerstwo właściwe do spraw ochrony środowiska i ministerstwo właściwe do spraw ochrony środowiska odpowiedniego kraju związkowego o treści przekazanego powiadomienia,

- 2) jeżeli Stroną pochodzenia jest Rzeczpospolita Polska, powiadomienie przekazuje centralny organ administracji rządowej właściwy do spraw strategicznych ocen oddziaływania na środowisko równocześnie:
 - a) ministerstwu właściwemu do spraw ochrony środowiska kraju związkowego Republiki Federalnej Niemiec, na obszar pod którego jurysdykcją plan lub program może spowodować znaczące transgraniczne oddziaływanie na środowisko, i
 - b) federalnemu ministerstwu właściwemu do spraw ochrony środowiska Republiki Federalnej Niemiec.
4. Strona narażona potwierdzi niezwłocznie Stronie pochodzenia otrzymanie powiadomienia zgodnie z ustępem 1 i zadeklaruje niezwłocznie, najpóźniej jednak w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu planu lub programu i prognozy oddziaływania na środowisko, czy zamierza uczestniczyć w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Jeżeli Strona narażona zamierza uczestniczyć w tej ocenie, poinformuje jednocześnie Stronę pochodzenia, które organy Strony narażonej będą właściwe w sprawach:
 - 1) udziału w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko i w razie takiej konieczności w zakresie otrzymania projektu planu lub programu i prognozy oddziaływania na środowisko,
 - 2) udziału w konsultacjach, o których mowa w artykule 16,
 - 3) otrzymania dokumentów, o których mowa w artykule 17.
5. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron uważa, że środowisko na obszarze podlegającym jurysdykcji jej państwa będzie narażone na znaczące transgraniczne oddziaływanie w wyniku realizacji planu lub programu, o którym mowa w artykule 2 ustęp 1, i nie została powiadomiona zgodnie z ustępem 1, to Strona pochodzenia przekaże na wniosek Strony narażonej dokumenty, o których mowa w ustępie 1. Po otrzymaniu tych dokumentów Strona narażona postępuje zgodnie z ustępem 4.
6. Strona pochodzenia poinformuje Stronę narażoną, które organy będą uczestniczyły w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w momencie powiadomienia, o którym mowa w ustępie 1, lub najpóźniej w chwili przekazania projektu planu lub programu i prognozy oddziaływania na środowisko.
7. Wzory powiadomienia, potwierdzenia odbioru powiadomienia, deklaracji uczestnictwa oraz, w razie potrzeby, przekazania projektu planu lub programu i prognozy oddziaływania na środowisko są określone w załącznikach nr 5 do 7 stanowiących integralną część niniejszej Umowy.

Artykuł 12

Termin przekazywania stanowisk oraz uwag i zastrzeżeń

1. Jeżeli Strona narażona zadeklarowała, że chce uczestniczyć w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, Strona pochodzenia niezwłocznie wyznaczy Stronie narażonej stosowny termin, w którym mogą być przekazywane stanowiska organów oraz uwagi i zastrzeżenia społeczeństwa Strony narażonej. Przy określaniu terminu Strona pochodzenia uwzględni w ramach jej przepisów krajowych rodzaj planu lub programu, rodzaj i zakres potencjalnego znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko na obszar podlegający jurysdykcji państwa Strony narażonej, a także konieczność możliwie szybkiego zakończenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Termin poza szczególnymi przypadkami nie powinien przekraczać 3 miesięcy.
2. Wzór wyznaczenia terminu określony jest w załączniku nr 8 stanowiącym integralną część niniejszej Umowy.

Artykuł 13

Udział społeczeństwa

1. Umawiające się Strony zapewnią możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko projektu planu lub programu, o którym mowa w artykule 2 ustęp 1, na zasadach zgodnych z ich przepisami krajowymi. Społeczeństwo Strony narażonej będzie miało możliwość wyrażania swoich uwag i zastrzeżeń przez taki okres, jaki jest przewidziany dla społeczeństwa Strony pochodzenia. O postępowaniu tym społeczeństwo Strony narażonej poinformowane zostanie przez właściwy organ Strony narażonej przez podanie do publicznej wiadomości informacji o wszczęciu postępowania i wyłożeniu projektu planu lub programu oraz prognozy oddziaływania na środowisko, wraz z poinformowaniem o warunkach przedstawiania uwag i zastrzeżeń oraz o możliwych środkach odwoławczych. Właściwy organ Strony pochodzenia zostanie powiadomiony o terminie wyłożenia dokumentów do wglądu społeczeństwa Strony narażonej.
2. Społeczeństwo Strony narażonej ma możliwość przekazania swoich uwag i zastrzeżeń bezpośrednio do organu Strony pochodzenia właściwego do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
3. Jeżeli Strona pochodzenia organizuje spotkanie dla społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, to powiadamia z odpowiednim wyprzedzeniem Stronę narażoną o terminie i miejscu jego przeprowadzenia. Organ właściwy Strony narażonej powiadamia swoje społeczeństwo o terminie i miejscu spotkania organizowanego przez Stronę pochodzenia.

Artykuł 14

Stanowiska organów

1. Jeżeli Stroną narażoną jest Rzeczpospolita Polska, wówczas centralny organ administracji rządowej właściwy do spraw strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przekazuje równocześnie stanowiska dotyczące projektu planu lub programu i prognozy oddziaływania na środowisko:
 - 1) organowi właściwemu do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, który przekazał powiadomienie, o którym mowa w artykule 11 ustęp 1,
 - 2) ministerstwu właściwemu do spraw ochrony środowiska odpowiedniego kraju związkowego Republiki Federalnej Niemiec,
 - 3) federalnemu ministerstwu właściwemu do spraw ochrony środowiska Republiki Federalnej Niemiec.

2. Jeżeli Stroną narażoną jest Republika Federalna Niemiec, wówczas niemieckie organy, których kompetencje w zakresie zadań dotyczących ochrony środowiska tego dotyczą, przekazują równocześnie swoje stanowiska dotyczące projektu planu lub programu i prognozy oddziaływania na środowisko:
 - 1) centralnemu organowi administracji rządowej Rzeczypospolitej Polskiej właściwemu do spraw strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, i
 - 2) organowi właściwemu do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Artykuł 15

Wymiana informacji

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w artykule 2 ustęp 1, organ właściwy do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i inne organy Umawiających się Stron uczestniczące w tym postępowaniu mogą bezpośrednio wymieniać informacje dotyczące tego postępowania.

Artykuł 16

Konsultacje przed przyjęciem planu lub programu

1. Strona narażona zawiadomi Stronę pochodzenia najpóźniej wraz z upływem terminu przeznaczonego na przekazanie stanowisk, o których mowa w artykule 12 niniejszej Umowy, czy jest zainteresowana konsultacjami, o których mowa w artykule 10 ustęp 3 Protokołu strategicznego, w formie spotkania.

2. Jeżeli Strona narażona zgłosi zainteresowanie takimi konsultacjami, to:

- 1) Umawiające się Strony, po zaproponowaniu przez Stronę pochodzenia terminów konsultacji, niezwłocznie ustalą stosowne ramy czasowe, w tym terminy oraz miejsca konsultacji, z uwzględnieniem zasad zawartych w artykule 12,
 - 2) Strona pochodzenia poinformuje ponadto Stronę narażoną, które organy są właściwymi organami do przeprowadzenia konsultacji,
 - 3) Strona pochodzenia we właściwym czasie przed zakończeniem konsultacji poinformuje Stronę narażoną o tym, czy i jakie działania dotyczące redukcji lub eliminowania znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko mają być podjęte ze względu na stanowiska organów oraz uwagi i zastrzeżenia społeczeństwa Strony narażonej.
3. Plan lub program nie może być przyjęty przed zakończeniem konsultacji, o ile konsultacje nie przekraczają ustalonych przez Umawiające się Strony ram czasowych. Uzgodnione uprzednio konsultacje nie odbędą się, jeżeli Strona narażona zrezygnuje z nich na piśmie, ponieważ wszystkie kwestie dotyczące znaczących transgranicznych oddziaływań na środowisko projektu planu lub programu zostały wyjaśnione w drodze wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami Umawiających się Stron.
 4. Umawiające się Strony mogą zapraszać do uczestnictwa w konsultacjach innych uczestników postępowania oraz ekspertów.

Artykuł 17

Przekazanie przyjętego planu lub programu

1. Po przyjęciu planu lub programu Strona pochodzenia niezwłocznie przekaże Stronie narażonej:
 - 1) przyjęty plan lub program,
 - 2) podsumowanie zawierające informacje:
 - a) w jaki sposób aspekty środowiskowe zostały wzięte pod uwagę w planie lub programie,
 - b) w jaki sposób zostały uwzględnione: prognoza oddziaływania na środowisko, uwagi i zastrzeżenia społeczeństwa, stanowiska organów oraz wyniki konsultacji podjętych zgodnie z artykułem 16,
 - c) uzasadnienie wyboru przyjętego planu lub programu w świetle innych rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych,
 - 3) zestawienie działań przyjętych w celu monitorowania znaczących oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji przyjętego planu lub programu.

2. Strona narażona po otrzymaniu dokumentów, o których mowa w ustępie 1, zapewni, aby zostały one udostępnione zainteresowanym organom i społeczeństwu na obszarze podlegającym jurysdykcji jej państwa.

Artykuł 18

Monitoring

1. Umawiające się Strony mogą za porozumieniem ustalić, czy i jeżeli tak, to w jakim zakresie Strona pochodzenia przekaże Stronie narażonej wyniki monitoringu znaczących transgranicznych oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji przyjętego planu lub programu, o którym mowa w artykule 12 Protokołu strategicznego.
2. Strona narażona po otrzymaniu informacji, o których mowa w ustępie 1, zapewni ich udostępnienie zainteresowanym organom i społeczeństwu na obszarze podlegającym jurysdykcji jej państwa.

Rozdział 4

Przepisy wspólne

Artykuł 19

Dotrzymanie terminów

1. Terminy przekazania informacji, stanowisk, uwag i zastrzeżeń właściwemu organowi Strony pochodzenia zależą od przepisów krajowych Strony pochodzenia. W celu dotrzymania terminów korzystać można również ze środków komunikacji elektronicznej. Uwzględnienie informacji, stanowisk, uwag i zastrzeżeń, w przypadku których termin nie został dotrzymany, pozostaje w gestii właściwego organu Strony pochodzenia.
2. Jeżeli zgodnie z przepisami krajowymi Strony narażonej przekazanie uwag i zastrzeżeń społeczeństwa Strony narażonej jest możliwe również za pośrednictwem właściwego organu Strony narażonej, uwagi i zastrzeżenia społeczeństwa Strony narażonej uznaje się za przekazane w terminie, jeżeli stosownie do ustępu 1 przekazane zostały właściwemu organowi Strony narażonej. Właściwy organ Strony narażonej przekazuje uwagi i zastrzeżenia opatrzone datą wpływu właściwemu organowi Strony pochodzenia w terminie określonym w artykule 4 ustęp 2 lub w artykule 12 ustęp 1.

Artykuł 20 **Tłumaczenia**

1. W przypadku oceny oddziaływania na środowisko Strona pochodzenia przekaze Stronie narażonej następujące dokumenty przetłumaczone na język urzędowy Strony narażonej:
 - 1) powiadomienie i dane, o których mowa w artykule 3 ustęp 1 i ustęp 6,
 - 2) dane dotyczące ustalenia treści i zakresu dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko, o których mowa w artykule 3 ustęp 2,
 - 3) streszczenie w języku niespecjalistycznym dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w artykule 4 ustęp 1 Konwencji z Espoo oraz te części dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko, które umożliwią Stronie narażonej ocenę potencjalnego znaczącego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko i zajęcie stanowiska,
 - 4) w przypadku map, które stanowią część dokumentów, o których mowa w punkcie 3, co najmniej legendę,
 - 5) części decyzji dotyczące planowanej działalności, w tym części uzasadnienia, które umożliwią Stronie narażonej zapoznanie się, w jaki sposób decyzja uwzględnia:
 - a) przedstawione w dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko potencjalne znaczące negatywne transgraniczne oddziaływania na środowisko,
 - b) istotne w procesie decyzyjnym stanowiska organów Strony narażonej,
 - c) istotne w procesie decyzyjnym uwagi i zastrzeżenia społeczeństwa Strony narażonej,
 - d) wyniki konsultacji pomiędzy Stroną pochodzenia i Stroną narażoną,
 - e) działania w celu redukcji lub eliminowania znaczącego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko,
 - 6) informacje o środkach odwoławczych od decyzji dotyczącej planowanej działalności,
 - 7) pozostałe dokumenty, które sporządza Strona pochodzenia i które są niezbędne dla przebiegu oceny, w szczególności zaproszenia na konsultacje oraz protokoły z konsultacji,
 - 8) wyniki analizy porealizacyjnej w przypadku określonym w artykule 10.

2. W przypadku strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Strona pochodzenia przekaze Stronie narażonej następujące dokumenty przetłumaczone na język urzędowy Strony narażonej:

- 1) powiadomienie, o którym mowa w artykule 11 ustęp 1 i informacje o postępowaniu w sprawie opracowania i przyjęcia planu lub programu,
 - 2) informacje i dane, o których mowa w artykule 11 ustęp 2,
 - 3) streszczenie w języku niespecjalistycznym prognozy oddziaływania na środowisko oraz te części projektu planu lub programu i prognozy oddziaływania na środowisko, które umożliwią Stronie narażonej ocenę potencjalnych znaczących transgranicznych oddziaływań na środowisko i zajęcie stanowiska,
 - 4) w przypadku map, które stanowią część dokumentów, o których mowa w punkcie 3, co najmniej legendę,
 - 5) rozstrzygnięcie w sprawie przyjęcia planu lub programu, oraz części podsumowania, które umożliwią Stronie narażonej zapoznanie się, na ile plan lub program uwzględnia:
 - a) przedstawione w prognozie oddziaływania na środowisko potencjalne znaczące transgraniczne oddziaływania na środowisko oraz działania w celu redukcji lub eliminacji tych oddziaływań,
 - b) stanowiska organów Strony narażonej,
 - c) uwagi i zastrzeżenia społeczeństwa Strony narażonej,
 - d) wyniki konsultacji pomiędzy Stroną pochodzenia i Stroną narażoną,
 - 6) pozostałe dokumenty, które sporządza Strona pochodzenia i które są niezbędne dla przebiegu oceny, w szczególności zaproszenia na konsultacje oraz protokoły z konsultacji,
 - 7) wyniki monitoringu, o których mowa w artykule 18.
3. Jeżeli Strona narażona uzna części dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko, przetłumaczone zgodnie z ustępem 1 punkt 3 i 4, albo części projektu planu lub programu i prognozy oddziaływania na środowisko, przetłumaczone zgodnie z ustępem 2 punkt 3 i 4, za niewystarczające do zajęcia stanowiska dotyczącego znaczących negatywnych transgranicznych oddziaływań na środowisko planowanej działalności albo znaczących transgranicznych oddziaływań na środowisko projektowanego planu lub programu, niezwłocznie informuje o tym Stronę pochodzenia. W takim przypadku Umawiające się Strony dążyć będą do zgodnego rozwiązania, zarówno w zakresie przekazania dodatkowo przetłumaczonych części dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko albo projektu planu lub programu i prognozy oddziaływania na środowisko, jak również przedłużenia terminu, o którym mowa w artykule 4 ustęp 2 lub w artykule 12 ustęp 1.
4. Strona narażona przekazuje Stronie pochodzenia wszelkie dokumenty w sprawie transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko lub transgranicznej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym stanowiska, o których mowa w artykule 6 lub w artykule 14, w swoim języku urzędowym. Społeczeństwo Strony narażonej przekazuje swoje uwagi i zastrzeżenia, o których mowa w

artykule 5 lub w artykule 13, w języku urzędowym Strony narażonej lub Strony pochodzenia.

5. Strona pochodzenia zapewni tłumaczenie na język urzędowy Strony narażonej podczas spotkań w sprawie ustalenia treści i zakresu dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko oraz prognozy oddziaływania na środowisko, rozpraw administracyjnych oraz spotkań dla społeczeństwa i konsultacji, o ile Umawiające się Strony nie uzgodnią inaczej.
6. Strona pochodzenia ponosi koszty:
 - 1) tłumaczeń dokumentów Strony pochodzenia na język urzędowy Strony narażonej,
 - 2) tłumaczeń dokumentów, uwag i zastrzeżeń Strony narażonej, które zostały przekazane Stronie pochodzenia w języku urzędowym Strony narażonej, na język urzędowy Strony pochodzenia,
 - 3) tłumaczy podczas spotkań w sprawie ustalenia treści i zakresu dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko oraz prognozy oddziaływania na środowisko, rozpraw administracyjnych oraz spotkań dla społeczeństwa i konsultacji, o ile Umawiające się Strony nie uzgodnią inaczej.

Artykuł 21 **Komunikacja elektroniczna**

Jeżeli dokumenty są dostępne w wersji elektronicznej, to Umawiające się Strony przekazują je również w tej wersji.

Artykuł 22 **Właściwy organ**

Jeżeli w niniejszej Umowie nie został wskazany właściwy organ, do jego określenia będą miały zastosowanie przepisy krajowe każdej z Umawiających się Stron.

Artykuł 23 **Rozstrzygnięcie spraw spornych**

1. Niewyjaśnione kwestie dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy będą przedstawiane w celu wyjaśnienia grupie roboczej do spraw ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, powołanej przez Polsko-Niemiecką Komisję do spraw Współpracy Sąsiedzkiej w dziedzinie Ochrony Środowiska, działającej na podstawie Umowy z 1994 roku. W przypadku nierozstrzygnięcia niewyjaśnionych kwestii będą one przedstawione tej Komisji.

2. Spory powstałe między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji lub zastosowania niniejszej Umowy będą rozstrzygane zgodnie z artykułem 15 Konwencji z Espoo lub zgodnie z artykułem 20 Protokołu strategicznego.

Artykuł 24

Inne umowy międzynarodowe

Niniejsza Umowa nie narusza istniejących praw i obowiązków Umawiających się Stron wynikających z innych umów międzynarodowych.

Artykuł 25

Wejście w życie i wypowiedzenie Umowy

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie 60 dni po dniu, w którym Umawiające się Strony powiadomiły się, że zostały spełnione wymagane warunki prawa krajowego dla wejścia w życie niniejszej Umowy. Decyduje o tym dzień nadejścia ostatniego powiadomienia. Postanowienia tego ustępu stosuje się odpowiednio do zmian niniejszej Umowy.
2. Niniejsza Umowa może zostać wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron w drodze dyplomatycznej na podstawie notyfikacji pisemnej. Umowa traci moc po upływie 6 miesięcy od dnia otrzymania przez drugą z Umawiających się Stron takiej notyfikacji. Postępowania, o których mowa w artykule 3 lub w artykule 11, wszczęte przed utratą mocy niniejszej Umowy, prowadzone są do końca zgodnie z jej postanowieniami.
3. Rejestracji niniejszej Umowy w Sekretariacie Organizacji Narodów Zjednoczonych, zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych, dokona niezwłocznie po jej wejściu w życie Umawiająca się Strona, na której terytorium Umowa została podpisana. Druga Umawiająca się Strona zostanie poinformowana o dokonanej rejestracji z podaniem numeru rejestracyjnego ONZ, gdy tylko rejestracja zostanie potwierdzona przez Sekretariat Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 26

Utrata mocy obowiązującej Umowy z dnia 11 kwietnia 2006 roku

1. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy traci moc Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o realizacji Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym z dnia 25 lutego 1991 roku, podpisana w Neuhausen am Rheinfall dnia 11 kwietnia 2006 roku.

2. Transgraniczne oceny oddziaływania na środowisko lub transgraniczne strategiczne oceny oddziaływania na środowisko, rozpoczęte przed wejściem w życie niniejszej Umowy są prowadzone do końca zgodnie z jej postanowieniami.

Sporządzono w Neuhardenberg... dnia 10 października 2018... roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i niemieckim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

**Z upoważnienia Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Henryk Kowalczyk

**Z upoważnienia Rządu
Republiki Federalnej Niemiec**

[Signature]

Załączniki
do Umowy między
Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec
w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen
oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym

Załącznik nr 1

Nadawca:
Adresat:
Miejscowość, data

Powiadomienie
o planowanej działalności, która może spowodować
znaczące negatywne transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Numer akt _____

Zgodnie z artykułem 3 ustęp 1 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____, powiadamiamy, że

_____ (nazwa i adres podmiotu planującego przeprowadzenie planowanej działalności)

zamierza przeprowadzić _____

(pełna nazwa planowanej działalności)

W ramach postępowania dotyczącego planowanej działalności zostanie wydana decyzja o

_____ (rodzaj i przedmiot decyzji)

zgodnie z _____

(odpowiednie przepisy prawne)

Przez _____

(nazwa i adres organu właściwego do wydania decyzji)

Postępowanie to obejmuje ocenę oddziaływania na środowisko.

Niniejszym przesyłamy łącznie z tłumaczeniami zgodnie z artykułem 20 ustęp 1 punkt 1 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____,

- dane zgodnie z artykułem 3 Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym z dnia 25 lutego 1991 r., w tym informację o rodzaju, przebiegu i stanie postępowania, w ramach którego przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko
- informację o polskich/niemieckich* organach uczestniczących w ocenie oddziaływania na środowisko.

Prosimy o niezwłoczne potwierdzenie otrzymania tego powiadomienia i poinformowanie nas niezwłocznie, najpóźniej jednak w terminie 30 dni od dnia otrzymania tego powiadomienia, czy

Rzeczpospolita Polska/Republika Federalna Niemiec* zamierza uczestniczyć w ocenie oddziaływania na środowisko.

W odniesieniu do wymienionej działalności przeprowadzane jest postępowanie w sprawie ustalenia treści i zakresu dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko (scoping), w którym może uczestniczyć Rzeczpospolita Polska/Republika Federalna Niemiec*. Dodatkowo przesyłamy w związku z tym dane dotyczące ustalenia treści i zakresu dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____, łącznie z tłumaczeniami zgodnie z artykułem 20 ustęp 1 punkt 2 niniejszej Umowy. Mają Państwo możliwość zajęcia stanowiska w tej sprawie najpóźniej w terminie 30 dni od dnia złożenia deklaracji uczestnictwa w ocenie oddziaływania na środowisko.**

Ponadto mają Państwo możliwość uczestniczenia w spotkaniu

w dniu _____ w _____
(podać termin; wysłać z odpowiednim wyprzedzeniem)

w sprawie ustalenia treści i zakresu dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko (scoping).**

Podpis

* niepotrzebne skreślić

** w razie potrzeby skreślić, jeśli nie dotyczy

Lista załączonych dokumentów:

Nadawca:
Adresat:
Miejscowość, data

**Potwierdzenie odbioru powiadomienia
dotyczącego oceny oddziaływania na środowisko planowanej działalności**

Numer akt _____

Zgodnie z artykułem 3 ustęp 4 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____, potwierdzamy odbiór w dniu _____ Państwa pisma z dnia _____ dotyczącego powiadomienia o planowanej działalności,

(pełna nazwa planowanej działalności)

dla której będzie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko.

Podpis

Nadawca:
Adresat:
Miejscowość, data

Deklaracja uczestnictwa w ocenie oddziaływania na środowisko dla planowanej działalności

Numer akt _____

Zgodnie z artykułem 3 ustęp 4 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____, w odniesieniu do Państwa pisma z dnia _____ dotyczącego powiadomienia o planowanej działalności

(pełna nazwa planowanej działalności)

dla której będzie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko, oświadczamy, że:

weźmiemy udział w ocenie oddziaływania na środowisko /
nie weźmiemy udziału w ocenie oddziaływania na środowisko.*

Weźmiemy udział w spotkaniu w sprawie ustalenia treści i zakresu dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko (scoping), które odbędzie się w dniu _____ w _____**

Jednocześnie informujemy, że organem Strony narażonej właściwym w zakresie:

1. przyjęcia dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z artykułem 4, jest

(nazwa i adres właściwego organu)

2. udziału w ocenie oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym jest

(nazwa i adres właściwego organu)

3. udziału w konsultacjach, zgodnie z artykułem 8 jest

(nazwa i adres właściwego organu)

4. otrzymania decyzji, zgodnie z artykułem 9 jest

(nazwa i adres właściwego organu)

W załączeniu przesyłamy ponadto informację o terminach publikacji dziennika urzędowego. Informacje niezbędne do podania do publikacji wiadomości zgodnie z artykułem 5 w dzienniku urzędowym należy przekazać najpóźniej _____ dni/tygodni* przed danym terminem publikacji.**

Podpis

* niepotrzebne skreślić

** w razie potrzeby skreślić cały akapit, jeśli nie dotyczy

Lista załączonych dokumentów:

Nadawca:
Adresat:
Miejscowość, data

**Przekazanie dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko planowanej działalności i
wyznaczenie terminu**

Numer akt _____

Zgodnie z artykułem 4 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko

w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____,

oraz na podstawie Państwa deklaracji uczestnictwa z dnia _____

- przesyłamy Państwu _____ egzemplarz/e* dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko, łącznie

z tłumaczeniami zgodnie z artykułem 20 ustęp 1 punkt 3 i 4 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko

i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____,

- informujemy, że stanowiska Państwa organów oraz uwagi i zastrzeżenia Państwa społeczeństwa w tej sprawie mogą być przekazywane do dnia _____

(stosowny termin, który nie powinien przekraczać trzech miesięcy)

Organy oraz społeczeństwo mogą przekazać stanowiska, uwagi i zastrzeżenia na piśmie lub drogą elektroniczną* do następującego organu:

(nazwa i adres organu)

(adres e-mail*)

Jednocześnie informujemy, że czas przewidziany na udział społeczeństwa, o którym mowa w artykule 5 ustęp 1 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____, wynosi _____ dni/tygodni.

W sprawie planowanej działalności odbędzie się rozprawa administracyjna w dniu _____ w _____, w której mogą uczestniczyć społeczeństwo i organy Strony narażonej/społeczeństwo i organy Strony narażonej, które przekazały stanowiska, uwagi i zastrzeżenia.*/**

Podpis

* niepotrzebne skreślić

** w razie potrzeby skreślić cały akapit, jeśli nie dotyczy

Lista załączonych dokumentów:

Nadawca:
Adresat:
Miejscowość, data

**Powiadomienie
o projekcie planu lub programu, który może spowodować znaczące transgraniczne
oddziaływanie na środowisko**

Numer akt _____

Zgodnie z artykułem 11 ustęp 1 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____, powiadamiamy, że

_____ (nazwa i adres podmiotu sporządzającego projekt planu lub programu)

zamierza sporządzić / zmienić*

_____ (pełna nazwa projektu planu lub programu)

zgodnie z

_____ (odpowiednie przepisy prawne)

W ramach postępowania w sprawie opracowania / zmiany* oraz w sprawie przyjęcia planu lub programu przeprowadzana jest strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Niniejszym przesyłamy, łącznie z tłumaczeniami zgodnie z artykułem 20 ustęp 2 punkt 1, 3 i 4 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____,

- _____ egzemplarz/e* projektu planu lub programu,
- _____ egzemplarz/e* prognozy oddziaływania na środowisko,
- informacje o rodzaju, przebiegu i stanie postępowania w sprawie opracowania / zmiany* oraz w sprawie przyjęcia planu lub programu, łącznie z podaniem organu właściwego do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- informację o polskich / niemieckich* organach uczestniczących w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Prosimy o niezwłoczne potwierdzenie otrzymania tego powiadomienia.

Prosimy ponadto o poinformowanie nas niezwłocznie, najpóźniej jednak w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu planu lub programu i prognozy oddziaływania na środowisko, czy Rzeczpospolita Polska / Republika Federalna Niemiec* zamierza uczestniczyć w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Podpis

* niepotrzebne skreślić

** w razie potrzeby skreślić, jeśli nie dotyczy

Lista załączonych dokumentów:

Nadawca:
Adresat:
Miejscowość, data

**Potwierdzenie odbioru powiadomienia
dotyczącego strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu planu lub programu**

Numer akt _____

Zgodnie z artykułem 11 ustęp 4 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____, potwierdzamy odbiór w dniu _____ Państwa pisma z dnia _____ dotyczącego powiadomienia o projekcie planu lub programu,

(pełna nazwa projektu planu lub programu)

dla którego będzie przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Podpis

Nadawca:
Adresat:
Miejscowość, data

**Deklaracja uczestnictwa
w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko projektu planu lub programu**

Numer akt _____

Zgodnie z artykułem 11 ustęp 4 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____, w odniesieniu do Państwa pisma z dnia _____ dotyczącego powiadomienia o projekcie planu lub programu,

(pełna nazwa projektu planu lub programu)

dla którego będzie przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, oświadczamy, że:

weźmiemy udział w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko /
nie weźmiemy udziału w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.*

Weźmiemy udział w spotkaniu w sprawie ustalenia treści i zakresu prognozy oddziaływania na środowisko (scoping), które odbędzie się w dniu _____ w _____**

Jednocześnie informujemy, że organem właściwym Strony narażonej w zakresie:

1. udziału w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko i w razie takiej konieczności w zakresie przyjęcia projektu planu lub programu oraz prognozy oddziaływania na środowisko jest

(nazwa i adres właściwego organu)

2. udziału w konsultacjach, zgodnie z artykułem 16 jest

(nazwa i adres właściwego organu)

3. otrzymania przyjętego planu lub programu, zgodnie z artykułem 17 jest

(nazwa i adres właściwego organu)

W załączeniu przesyłamy ponadto informację o terminach publikacji dziennika urzędowego. Informacje niezbędne do podania do publikacji wiadomości zgodnie z artykułem 13 w dzienniku urzędowym należy przekazać najpóźniej _____ dni/tygodni* przed danym terminem publikacji.**

Podpis

* niepotrzebne skreślić

** w razie potrzeby cały ustęp skreślić

Lista załączonych dokumentów:

Nadawca:
Odbiorca:
Miejscowość, data

Wyznaczenie terminu w przypadku projektu planu lub programu

Numer akt _____

Zgodnie z artykułem 12 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____,

oraz na podstawie Państwa deklaracji uczestnictwa z dnia _____

informujemy, że stanowiska Państwa organów oraz uwagi i zastrzeżenia Państwa społeczeństwa dotyczące projektu planu lub programu i prognozy oddziaływania na środowisko mogą być przekazywane do dnia

(stosowny termin, który nie powinien przekraczać trzech miesięcy)

Jednocześnie informujemy, że czas przewidziany na udział społeczeństwa, o którym mowa w artykule 13 ustęp 1 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej dnia _____ w _____, wynosi _____ dni/tygodni* .

Organy oraz społeczeństwo mogą przekazywać stanowiska, uwagi i zastrzeżenia na piśmie lub drogą elektroniczną* do następującego organu:

(nazwa i adres organu)

(adres e-mail*)

W sprawie projektu planu lub programu odbędzie się spotkanie dla społeczeństwa w dniu _____ w _____, w którym mogą uczestniczyć społeczeństwo i organy Strony narażonej/społeczeństwo i organy Strony narażonej, które przekazały stanowiska, uwagi i zastrzeżenia.*/**

Podpis

* niepotrzebne skreślić

** w razie potrzeby skreślić, jeśli nie dotyczy